

Monumentnummer*: 523052

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82880/160

Woonplaats* Nijmegen
Gemeente* Nijmegen
Provincie* Gelderland

Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Mariaplein	6			6522 AV	Nijmegen		
Mariaplein	6 A	A		6522 AV	Nijmegen		

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Hatert	A			7651

*Omschrijving***

Inleiding

De WINKELWONING is gebouwd in 1919 in opdracht van de firma P. de Gruyter & Zn. door W.G. Welsing in een stijl die invloeden vertoont van Art Deco. De Arnhemse architect Welsing ontwierp in 1906 in Arnhem zijn eerste winkelpand voor het kruideniersbedrijf De Gruyter. Daarna werd hij de huisarchitect van De Gruyter. Van 1915 tot 1925 werkte het architectenbureau van Welsing alleen maar voor De Gruyter. Het meest opvallende aan het pand en typerend voor de verschillende vestigingen van De Gruyter is het gebruik van de blauw en goud geglazuurde tegels in de omlijsting van deuren, vensters, pui en borstweringen. De tegels werden volgens een bepaald procedé vervaardigd in Frankrijk. In het interieur is achter een wand van gipsplaten het figuratieve tegeltableau op de achterwand van de winkel bewaard gebleven.

De winkelwoning is gelegen op een wigvormig terrein tussen de Berg en Dalseweg en de Ten Hoetstraat aan het stervormige Mariaplein, waar zeven straten op uit komen. Het Mariaplein vormt een belangrijk stedenbouwkundig onderdeel van het laat 19de-eeuwse uitbreidingsplan dat werd uitgevoerd na de afbraak van de vestingwerken en is gebaseerd op de ontwerpen van Bert Brouwer. Het pand ligt binnen het beschermde stadsgezicht.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

De WINKELWONING heeft een samengestelde plattegrond, die bestaat uit een grote rechthoek met afgeschuinde hoeken, het hoofdvolume en links een kleinere rechthoek met één afgeschuinde hoek, de uitbouw. De winkelwoning heeft een kelder, twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een samengesteld hoog opgaand, geknikt schilddak met geglazuurde rode verbeterde Hollandse pannen en drie keramische pironnen. In het voorschild bevindt zich een houten dakkapel met drie 6-ruits ramen. De uitbouw links heeft een tussenverdieping.

De winkelwoning is opgetrokken uit rode baksteen, gemetseld in kruisverband. De verschillende gevelvlakken worden van elkaar gescheiden door lisenen, waardoor rechthoekige spaarvelden zijn ontstaan. De winkelpui is bekleed met blauw geglazuurde, deels met reliëf versierde tegels met vergulde accenten. Op de eerste verdieping zijn bij het hoofdblok de vensterpartijen op dezelfde wijze omlijst en de spaarvelden voorzien medaillons van blauwe reliëftegels. De uitbouw heeft een plint en tussen de verdiepingen een door de lisenen onderbroken band van blauw geglazuurde tegels. De gevels worden afgesloten door een brede geprofileerde bakgoot op klossen. Alle ramen van de tweede bouwlaag en de twee klapramen op de tussenverdieping van de uitbouw zijn voorzien van gekleurd glas-in-lood.

De VOORGEVEL heeft in de eerste bouwlaag van het hoofdblok de winkelpui, waarbij de winkeldeuren zich in de afgeschuinde hoeken bevinden. De winkeldeuren, waarvan de linker is vervangen door een raam, zijn voorzien van schouderboogvormig afgesloten bovenlichten met erboven een rand van drie ruitjes. In het midden bevinden zich twee grote schouderboogvormig afgesloten winkelramen met aan de bovenzijde een rand kleine ruitjes van verschillende vorm. De puibalk met de naam "P. DE GRUYTER & ZN" is afgedekt. In de tweede bouwlaag bevinden zich boven de pui drie door de tegelomlijsting gekoppelde vensters met 6-ruits draairamen en 4-ruits bovenlichten.

De RECHTER ZIJEVEL heeft in de tweede bouwlaag twee vensters van hetzelfde type.

De uitbouw links heeft in de VOORGEVEL van beneden naar boven drie vensters met resp. een raam, waarvan de roeden zijn verwijderd, een 6-ruits klapaam en een 9-ruits draairaam met 6-ruits bovenlicht.

De LINKER ZIJEVEL heeft achtereenvolgens een met een strek afgesloten deur, een 6-ruits klapaam en een 9-ruits draairaam met 6-ruits bovenlicht. De vensters in de uitbouw worden afgesloten met een rollaag. Het INTERIEUR is, afgezien van de eenvoudige houten trapeuning en de betegeling van twee wc's, vrijwel geheel gemoderniseerd.

Waardering

WINKELWONING uit 1919 in opdracht van de firma P. de Gruyter & Zn. door W.G. Welsing.

-\tVan architectuurhistorische waarde als een in exterieur goed en gaaf voorbeeld van een winkelwoning met Art Deco-invloeden met esthetische kwaliteiten in het ontwerp zoals een bijzondere hoofdvorm, een rijke ornamentatie en bijzonder materiaalgebruik. De winkelwoning is bovendien van belang als onderdeel van het oeuvre van architect W.G. Welsing, die in de periode 1915-1925 alleen voor De Gruyter bouwde.

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de markante ligging aan het stervormige Mariaplein, een belangrijk stedenbouwkundig onderdeel van het laat 19de-eeuwse uitbreidingsplan dat werd uitgevoerd na de afbraak van de vestingwerken en is gebaseerd op de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ontwerpen van Bert Brouwer. Het pand ligt binnen het beschermde stadsgezicht.

-\tVan cultuurhistorische waarde vanwege het uiterlijk en de bestemming, welke verbonden is met een economische en culturele ontwikkeling nl. de bouw van De Gruyter kruidenierszaken door heel Nederland door één architectenbureau, dat daarbij overal een herkenbare stijl hanteerde met onder andere een gevelbekleding van geglazuurde tegels.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Werk-woonhuis

Functie

Winkelwoning

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument